

5. О специальном питании. Из Код. Зак. О Труде УССР // Изв. НКТ СССР от 1923 г., № 6– 30; 1924 г. № 16, 1926 г., « 6 и № 15 - 16 (сс. 285–293 Справочника).
6. Пост. НКТ СССР от 10 ноября 1928 г.// Изв. НКТ СССР от 1928 г., № 51 – 52 (сс. 249–260 Справочника).
7. Правила безопасности при кессонных работах // Изв. НКТ СССР от 1930 г., № 8 (див. с. 257 Справочника).
8. Утвержденный НКТ СССР 10 апреля 1932 г. № 119 список особо тяжелых и вредных работ, к которым не допускаются женщины // Изв. НКТ СССР от 1932 г., № 22 – 23 (сс. 167 – 170 Справочника).
9. Список работ на которых запрещается применение труда лиц, не достигших 18-летнего возраста // Изв. НКТ СССР от 1932 г., № 28 – 29 (сс. 177–183 Справочника).
10. Список категорий рабочих, которым должно выдаваться спецмыло на дом, сверх мыла, находящегося на предприятиях при умывальниках. Пост. НКТ СССР от 20 сентября 1923 г. № 80 // Изв. НКТ СССР 1923 г., № 6 / 30 (сс. 295–300 Справочника).
11. О льготах по труду при призыве на военную службу и при ее прохождении. Инструкция НКТ СССР от 21 августа 1930 г № 277 с изменениями от 29 июля 1932 г.(извлечение) // Изв. НКТ СССР, 1930 г., № 23 – 24 и 1932 г. № 22 – 23 (сс. 105 – 114 Справочника).

Мамонтов Игор Александрович, Заслуженный юрист Украины, кандидат юридических наук, доцент кафедры политических наук и права, Семко Вадим Леонидович, кандидат политических наук, доцент, Киевский национальный университет строительства и архитектуры

СТРУКТУРНИ КОМПОНЕНТИ КОДИФІКАЦІЇ БУДІВЕЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Динаміка розвитку будівельної галузі в Україні за останні роки засвідчує, що дана сфера праввідносин потребує систематизації законодавства з урахуванням різноманітних тенденцій, які характеризують як негативні, так і позитивні особливості правового регулювання. З однієї сторони позитивним є той факт, що за останні 10 місяців 2019 року ріст показників будівництва становив 20,8 % (виконано будівельних робіт на

131,5 млрд грн, що становить 120,8 % у порівнянні з аналогічним періодом 2018 року) [1], а з іншої сторони - у будівельній сфері в Україні стабільно тримається значний рівень злочинності: у 2017 р. зареєстровано понад 3,5 тис. кримінальних правопорушень, що на 12,4 % більше, ніж у 2016 р. (3,0 тис.), а за період січень – жовтень 2019 року 3305 злочинів, що у порівнянні з 2018 роком дещо менше (2018 р. – 3922 злочини) [2]. Отже, слід констатувати, що навіть при зростанні обсягів будівництва в Україні чисельність злочинів у даній сфері не зменшується, що говорить про значні прогалини у законодавчому забезпеченні правопорядку у будівельній галузі. З огляду на дані тенденції, актуальності набуває пошук напрямів кодифікації законодавства у сфері будівництва, що зможе забезпечити системне і ефективне регулювання суспільних відносин у цій сфері.

Враховуючи особливості будівельного процесу, а також теорію і практику кодифікації, кодифікація законодавства у сфері будівництва представляється процесом систематизації сукупності актів законодавства, у результаті якої має бути створено універсальні нормативно-правові основи регулювання суспільних відносин у сфері будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту будинків, споруд та інших об'єктів, технічного переоснащення об'єктів цивільного та промислового будівництва.

Останніми роками значна кількість дослідників присвятила свою увагу питанням структуризації кодифікованого акту у даній сфері, серед яких у роботах О.О. Квасницької, О.І. Локтіонової, О.М. Непомнящего, О.В. Стукаленко та інших, у дослідженнях яких розглядалося питання основних напрямів кодифікації будівельного права, зокрема щодо перспектив залучення закордонного досвіду.

Окрім наукових розробок, сучасна історія підготовки кодифікованого акту у сфері будівництва почалася 18 липня 2007 року, коли Кабінет Міністрів України схвалив Концепцію Містобудівного кодексу України (розпорядження КМУ від 18.07.2007 року №536-р), метою якого стала систематизація норм містобудівного законодавства та вдосконалення правового забезпечення містобудівної діяльності. Розроблений проект Містобудівного кодексу України планувалось прийняти ще у 2010 році – проект Закону України від 18.05.2010 року № 6400. Але вказаний проект так і не було прийнято. Натомість 17 лютого 2011 року було прийнято Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», який суттєво вплинув на містобудівну сферу: змінив дозвільні процедури у будівництві,

строки та порядок отримання документів на будівництво, ввів поділ об'єктів за категоріями складності, змінив порядок введення об'єктів в експлуатацію тощо. Після прийняття цього Закону, роботу на Кодексом було призупинено. Наразі 13 жовтня 2017 року у Мінрегіоні відбулося перше засідання робочої групи з розроблення проекту Містобудівного кодексу України, утвореної наказом Мінрегіону від 05.09.2017 року [3]. Проте, на сучасний момент слід констатувати відсутність підготовленого проекту кодифікованого акту у сфері містобудівної і будівельної діяльності.

Отже, на наш погляд, проект кодифікованого акту у сфері містобудівної і будівельної діяльності може складатися з таких основних структурних компонентів, як загальна частина, особлива частина та спеціальна частина. Загальна частина повинна містити такі складові, як загальні засади і принципи правового регулювання, основні поняття, завдання, перелік суб'єктів, а також основні пріоритети державної політики у сфері регулювання будівництва. Особлива частина проекту кодифікованого акту може включати такі складники, котрі встановлюють порядок здійснення будівництва, реконструкції, реставрації, капітального ремонту будинків, споруд та інших об'єктів, технічного переоснащення об'єктів цивільного та промислового будівництва, а також проектування будівельних об'єктів, планування забудови територій. Спеціальна частина, на наше переконання, повинна включати такі компоненти, як контрольно-регуляторні процедури у сфері містобудівної і будівельної діяльності. Водночас, розробка кодифікованого акту у даній сфері суспільних відносин потребує також і внесення змін до цивільного і господарського кодексів, а також кримінального та кодексу про адміністративні правопорушення з синхронними відповідними змінами у галузеве процесуальне законодавство, де буде встановлено належний обсяг відповідальності та порядок притягнення за правопорушення у даній сфері суспільних відносин. Кодифікація будівельного права в Україні має базуватись на системних змінах не тільки у законодавстві щодо містобудівної і будівельної діяльності, а і у всіх супровідних сферах, таких як сфера екології, землекористування, сфера соціального розвитку територій тощо, що у комплексі забезпечить правопорядок та ефективний розвиток галузі.

Список використаних джерел та літератури:

1. Виробництво будівельної продукції у січні–жовтні 2019 року. Експрес-випуск. 22.11.2019 р. // Державна служба статистики України Офіційний веб-сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Звіт про кримінальні правопорушення, вчинені на підприємствах, установах, організаціях за видами економічної діяльності за грудень 2018 року // Генеральна прокуратура України. Офіційний веб-сайт. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://www.gp.gov.ua/ua/stst2011.html?dir_id=113655&libid=100820
3. Брикайло Ю. Містобудівний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dreamdim.ua/uk/mistobudivnyj-kodeks-ukrayiny>

*Щербакова Олена Миколаївна,
Київський національний університет будівництва і архітектури*

ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА САМОЧИННЕ БУДІВНИЦТВО ТА БУДІВЕЛЬНА АМНІСТІЯ

Постановка проблеми. На сьогоднішній день в Україні є актуальним питання самочинного будівництва, його правових наслідків, що обумовлюється як щоденним зростанням числа будівельних майданчиків, всіляких добудов і прибудов, так і кількістю судових позовів з приводу самочинно збудованих об'єктів. Згідно з відомостями БТІ, на сьогоднішній день тільки в столиці є кілька десятків споруд, будівництво яких велось незаконно. По всій Україні їх близько півмільйона, включаючи індивідуальні житлові будинки.

Сучасне законодавство, особливо в останні роки, зазнає істотних змін. Так, відповідальність за незаконне будівництво збільшується, а легалізація, тобто будівельна амністія, навпаки, полегшується.

Нажаль, жодна з цих норм не передбачає компенсацію збитків тим громадянам, які проживають і продовжують проживати біля цих покинутих недобудованих, чи добудованих, легалізованих чи не легалізованих споруд. Як можна визначити цю шкоду, і чи взагалі її можна компенсувати?